

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-680/21 – 1

Predmet C-680/21

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

11. studenoga 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

15. listopada 2021.

Tužitelj:

UL

SA Royal Antwerp Football Club

Tuženik:

Union royale belge des sociétés de football association ASBL

[*omissis*]

**Tribunal de première instance francophone de Bruxelles, Section civile
(Prvostupanjski sud na francuskom jeziku u Bruxellesu, Građanski odjel,
Belgija)**

Presuda

[*omissis*]

[*omissis*]

A. TABLICA

[*omissis*]

[Sadržaj]

B. SUD KOJI JE UPUTIO ZAHTEJ

[*omissis*]

[*omissis*] [Podaci o sudu koji je uputio zahtjev]

C. STRANKE IZ GLAVNOG POSTUPKA I NJIHOVI ZASTUPNICI

1. UL [*omissis*] [Osobni podaci]

2. SA ROYAL ANTWERP FOOTBALL CLUB, u daljnjem tekstu: RAFC
[*omissis*]; [Podaci o društvu]

Tužitelji;

[*omissis*]

[Podaci o odvjetnicima]

PROTIV:

Neprofitno udruženje UNION ROYALE BELGE DES SOCIETES DE FOOTBALL – ASSOCIATION [*omissis*]; u daljnjem tekstu: URBSFA, [Podaci o udruženju]

Tuženik:

[*omissis*] [Podaci o odvjetnicima]

D. ODVIJANJE POSTUPKA PRED SUDOM KOJI JE UPUTIO ZAHTEJ

[*omissis*]

[*omissis*] [Razmatranja o postupku]

E. ČINJENICE

- 1 UEFA je udruženje osnovano u skladu sa švicarskim pravom čiji su članovi različiti europski nacionalni nogometni savezi, među kojima je URBSFA iz Belgije, i čija je zadaća regulirati i organizirati nogomet u Europi.

UEFA-in Izvršni odbor odlučio je 2. veljače 2005. donijeti pravilo kojim se za klubove koji sudjeluju u UEFA-inim međuklupskim natjecanjima propisuje

najviše 25 registriranih igrača među kojima mora biti određeni najmanji broj domaćih igrača (*locally trained players*).

Na kongresu u Tallinu 21. travnja 2005. takozvano pravilo o domaćim igračima odobrila su 52 udruženja koja su UEFA-ina članovi, među kojima je URBSFA¹.

Od sezone 2007./2008., UEFA-inim se Pravilnikom predviđa da klubovi koji sudjeluju u jednom od njezinih natjecanja moraju na popis od najviše 25 igrača uvrstiti najmanje osam domaćih igrača.

UEFA definira domaće igrače kao igrače koji su, neovisno o državljanstvu, trenirali u svojem klubu ili u drugom klubu istog nacionalnog udruženja, najmanje tri godine, između 15. i 21. godine.

- 2 U Rezoluciji donesenoj 29. ožujka 2007., Europski parlament izričito daje „*potporu UEFA-inim mjerama kojima se nastoji promicati treniranje mladih igrača, pri čemu se propisuje najmanji broj domaćih igrača u klubu i ograničava veličina momčadi; [te] smatra da su te mjere proporcionalne i poziva klubove da strogo primjenjuju to pravilo*”² [neslužbeni prijevod].

Europski parlament ipak smatra „*da nije sigurno da bi primjerice Sud smatrao da je pravilo Unije europskih nogometnih saveza (UEFA) kojim se određuje najmanji broj domaćih igrača i koje je osobito važno za promicanje mladih igrača, u skladu s člankom 12. UEZ-a*”³ [neslužbeni prijevod].

- 3 U priopćenju za medije od 28. kolovoza 2013., Europska komisija izjavila je:

„Europska komisija danas je objavila neovisno istraživanje o procjeni pravila o ‚domaćim igračima‘ koje je UEFA donijela 2005. i koje je u narednim godinama postupno provedeno u klubovima koji sudjeluju u Ligi prvaka i Europskoj ligi.

[...] s obzirom na to da pravilo o domaćim igračima može dovesti do neizravnih diskriminirajućih učinaka na temelju državljanstva i da je njegova provedba bila postupna tijekom nekoliko godina, Komisija je odlučila provesti dodatnu analizu o učincima tog pravila.

Glavni zaključak istraživanja jest da se ne može kategorički utvrditi da su ograničavajući učinci pravila o domaćim igračima na slobodu kretanja radnika proporcionalni vrlo malim koristima tog pravila za ‚competitive balance‘ i treniranje mladih igrača. Iz istraživanja također proizlazi da se vrlo male koristi pravila o domaćim igračima mogu učinkovitije postići

¹ Podnesak 3. tužiteljâ

² URBSFA-ov podnesak 3.

³ *Ibid.*

donošenjem alternativnih i manje ograničavajućih odredbi, konkretnije odredbi koje nemaju diskriminirajući učinak. U istraživanju se također napominje da UEFA, u koordinaciji s ključnim dionicima u nogometu, raspolaže iskustvom i potrebnim znanjem kako bi istražila te alternative i da bi joj se u tu svrhu trebao odobriti razuman rok od tri godine. U tom je području trenutačno pred Komisijom u tijeku određen broj postupaka povodom povrede.

[...] Pravila slična UEFA-inom pravilu o domaćim igračima, koja se u različitim sportovima primjenjuju na nacionalnoj razini, također su predmet ispitivanja Europske komisije. U tom su kontekstu Komisijine službe pokrenule određen broj postupaka povodom povrede. Komisijine službe imaju namjeru upotrebljavati rezultate danas objavljenog istraživanja u raspravama s nacionalnim tijelima i nacionalnim sportskim udruženjima kako bi se razjasnili kriteriji na temelju kojih treba ocijeniti pravila o promicanju domaćih igrača za potrebe ispitivanja njihove usklađenosti s pravom Unije”. [neslužbeni prijevod]

- 4 URBSFA je neprofitno udruženje čiji je cilj osigurati sportsku i administrativnu organizaciju kao i promicanje nogometa u Belgiji.

URBSFA upravlja znatnim dijelom profesionalnog nogometa [omissis] i amaterskog nogometa [omissis] u Belgiji. [omissis]

URBSFA svake godine organizira brojna natjecanja. U tom je pogledu URBSFA donio Pravilnik čije se odredbe primjenjuju na sve igrače nogometa koji su URBSFA-ovi članovi, ili na određene kategorije tih igrača [omissis].

Kao UEFA-in član, URBSFA se obvezao da će poštovati statut, pravilnike i odluke, podložno općim načelima prava, odredbama o javnom poretku, odredbama nacionalnih i regionalnih zakonodavstava te zakonodavstva Zajednice⁴.

- 5 URBSFA je 2011. u svoj pravilnik unio odredbe izravno inspirirane takozvanim pravilom o domaćim igračima kojima se od belgijskih klubova zahtijeva da imaju određen broj domaćih igrača.

Tako je u verziji 2019. – 2020. koja se primjenjuje u postupku arbitraže URBSFA-ov Pravilnik, među ostalim, sadržavao:

- Članak P335.11. „Profesionalne nogometne lige 1A i 1B: slanje popisa ‚Squad size limit’” kojim se određuje:

„1. Popisi koje treba poslati

⁴ Članak 104.2. URBSFA-ova Pravilnika

11. Svi profesionalni nogometni klubovi 1A i 1B moraju preko portala E-Kickoff poslati sljedeće popise te ih ažurirati:

- popis s najviše 25 igrača starijih od igrača koji pripadaju uzrastu U21, među kojima mora biti najmanje osam igrača koji su trenirali u belgijskim klubovima u smislu članka P1422.12., pri čemu najmanje tri igrača moraju ispunjavati dodatni uvjet naveden u članku P1422.13. Ako ti brojevi nisu ostvareni, te igrače ne mogu zamijeniti igrači koji ne ispunjavaju te uvjete.
- popis s neograničenim brojem igrača koji pripadaju uzrastu U21”.
- Članak P1422. „Obvezno uvrštenje na popis igrača za utakmicu” kojim se, među ostalim, određuje:

„1. Za prve momčadi profesionalnih nogometnih klubova

11. U okviru sudjelovanja njihovih prvih momčadi na službenim natjecanjima (članak B1401.), profesionalni nogometni klubovi dužni su na popisu igrača za utakmicu navesti najmanje šest igrača koji su trenirali u belgijskom klubu od kojih najmanje dva ispunjavaju dodatni uvjet naveden u točki 13. ovog članka. Kada klub ne može uvrstiti najmanji broj igrača koji se zahtijeva prethodnim stavkom, ne može ih zamijeniti igračima koji ne ispunjavaju te uvjete.

12. Smatra se da su igrači trenirali u belgijskom klubu ako su prije 23. rođendana bili registrirani za klub u Belgiji tijekom najmanje tri pune sezone.

13. Dodatni uvjet ispunjavaju igrači koji su prije 21. rođendana bili članovi nekog kluba u Belgiji tijekom najmanje tri pune sezone.

14. U slučaju udruživanja ili transfera tijekom srpnja i kolovoza, razdoblje od 1. rujna do 30. lipnja iznimno se smatra punom sezonom.

15. Profesionalni nogometni klubovi 1A i 1B mogu na popis igrača za utakmicu uvrstiti samo igrače s popisa kluba ‚Squad size limit’ (članak P335.).

16. U slučaju povrede navedenih pravila, nadležno savezno tijelo izriče sankcije predviđene za uvrštenje neregistriranih igrača (članak B1062.), uz novčane kazne”.

Nakon reforme URBSFA-ova saveznog Pravilnika, sporne odredbe sada se nalaze u članku B4.1[12] odjeljka 4. naslovljenog „Igrači”:

„Za sudjelovanje prvih momčadi nogometnih klubova na službenim natjecanjima primjenjuju se posebni uvjeti za profesionalni nogomet i amaterski nogomet.

Odredbe koje se odnose na profesionalni nogomet – Svi profesionalni nogometni klubovi 1A i 1B trebaju preko digitalne platforme poslati sljedeće popise te ih ažurirati:

1° popis s najviše 25 igrača starijih od igrača koji pripadaju uzrastu U21, među kojima mora biti najmanje osam igrača koji su trenirali u belgijskim klubovima (to su igrači koji su prije 23. rođendana bili registrirani za klub u Belgiji tijekom najmanje tri pune sezone*), pri čemu se podrazumijeva da najmanje tri igrača moraju ispunjavati taj uvjet prije 21. rođendana. Ako ti brojevi nisu ostvareni, te igrače ne mogu zamijeniti igrači koji ne ispunjavaju te uvjete.

2° popis s neograničenim brojem igrača koji pripadaju uzrastu U21.

*U slučaju

- registracije udruživanja ili transfera igrača; ili
- zahtjeva za međunarodni certifikat o transferu koji URBSFA upućuje za igrača iz stranog saveza u okviru međunarodnog transfera

tijekom srpnja i kolovoza, razdoblje od 1. rujna do 30. lipnja iznimno se smatra punom sezonom.

Kako bi se igrač mogao uvrstiti na popis Squad Size Limit:

- mora biti udružen sa savezom preko članstva ili privremene registracije za klub koji traži uvrštenje; i
- ako je riječ o plaćenom sportašu koji nije državljanin zemlje članice EGP-a, mora se dostaviti preslika još valjane jedinstvene dozvole ili službene potvrde koju je izdala lokalna uprava njegova mjesta boravišta u Belgiji kojom se potvrđuje da se plaćeni sportaš prijavio upravi, kako bi mu se mogla izdati jedinstvena dozvola na koju ima pravo (u daljnjem tekstu: Prilog 49.). U potonjem slučaju, preslika jedinstvene dozvole mora se dostaviti URBSFA-u prije isteka valjanosti Priloga 49. Ako to nije slučaj, dotični igrač nije registriran za sudjelovanje na službenim susretima prve postave momčadi svojeg kluba, sve dok se za igrača ne dostavi preslika valjane jedinstvene dozvole.
- mora ispuniti uvjete za registraciju. Izmjene tog popisa može odobriti isključivo uprava Saveza”.

I u članku B6.109. odjeljka 6. naslovljenog „Utakmice”:

„Sljedeće obveze vrijede u pogledu uvrštenja igrača na popis igrača za utakmicu.

Odredbe koje se odnose na profesionalni nogomet – Sljedeće odredbe vrijede za prve momčadi profesionalnih nogometnih klubova:

U okviru sudjelovanja njihovih prvih momčadi na službenim natjecanjima, profesionalni nogometni klubovi dužni su na popisu igrača za utakmicu navesti najmanje šest igrača koji su trenirali u belgijskom klubu od kojih najmanje dva ispunjavaju prethodno navedeni dodatni uvjet.

Kada klub ne može uvrstiti najmanji broj igrača koji se zahtijeva prethodnim stavkom, ne može ih zamijeniti igračima koji ne ispunjavaju te uvjete .

- Smatra se da su igrači trenirali u belgijskom klubu ako su prije 23. rođendana bili registrirani za klub u Belgiji tijekom najmanje tri pune sezone.*
- Dodatni uvjet ispunjavaju igrači koji su prije 21. rođendana bili članovi kluba u Belgiji tijekom najmanje tri pune sezone.*

U slučaju udruživanja ili transfera tijekom srpnja i kolovoza, razdoblje od 1. rujna do 30. lipnja iznimno se smatra punom sezonom.

Profesionalni nogometni klubovi 1A i 1B mogu na popis igrača za utakmicu uvrstiti samo igrače s popisa kluba ‚Squad size limit’.

U slučaju povrede navedenih pravila, nadležno savezno tijelo izriče sankcije predviđene za uvrštenje neregistriranih igrača, uz novčane kazne”.

- 6 UL je profesionalni nogometni igrač rođen [omissis]1986. Podrijetlom izraelskog državljanstva, UL je svoju profesionalnu karijeru započeo 2004. u [omissis] [izraelski klub]. UL-a je 2011. regrutirao [omissis] [belgijski klub]. [Otada je uzastopno igrao za više belgijskih klubova te sada ima] [omissis] dvojno belgijsko i izraelsko državljanstvo. [omissis]
- 7 UL i RAFC pokrenuli su 13. veljače 2020. postupak pred Courom belge d’arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport, Belgija) u kojem su od njega zahtijevali da:

„nakon savjetovanja s Autorité belge de la concurrence (Belgijsko tijelo za tržišno natjecanje, Belgija) u skladu s člankom IV.88. [Codea de droit économique (Zakonik o gospodarskom pravu)]:

- proglasi da su članci P335. i P1422. URBSFA-ova Pravilnika, kao i odredbe propisa koje se odnose na domaće igrače i koje UEFA primjenjuje*

na svojim natjecanjima i slična pravila koja su donijeli i provode drugi savezi koji su UEFA-ina članovi, i svi ti članci i pravila koji proizlaze iz plana odobrenog na kongresu u Tallinu, nezakoniti jer povređuju, s jedne strane, članak 45. UFEU-a i odredbe o nediskriminaciji pri zapošljavanju slične onima navedenima u presudi Simutenkov (koje se navode u brojnim sporazumima o suradnji ili partnerstvu sklopljenima između Unije i trećih država) i, s druge strane, članak 101. UFEU-a, kao i, dodatno, članak 14. EKLJP-a,

– proglasi da su ti članci i pravila ništavi, kao što je uostalom i cijeli plan iz kojeg proizlaze, osobito u skladu s člankom 101. stavkom 2. UFEU-a,

– zabrani da se primjenjuju članci P335. i P1422. URBSFA-ova Pravilnika i da se pridonosi provedbi UEFA-ina odredbi ili bilo kakvih pravila koja proizlaze iz plana odobrenog na kongresu u Tallinu, i to od dostave odluke koju treba donijeti, pod prijetnjom kazne od 100 000 eura po povredi,

Naloži URBSFA-u da nadoknadi štetu privremeno procijenjenu na jedan euro”.

8 Arbitražnom odlukom od 10. srpnja 2020., Cour belge d’arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) odlučio je sljedeće:

„Zbog nedostatka procesne legitimacije, zahtjevi su nedopušteni u dijelu u kojem se njima traži da se:

– ,proglasi da su [...] odredbe propisa koje se odnose na domaće igrače i koje UEFA primjenjuje na svojim natjecanjima i slična pravila koja su donijeli i provode drugi savezi koji su UEFA-ina članovi, i svi ti članci i pravila koji proizlaze iz plana odobrenog na kongresu u Tallinu, nezakoniti jer povređuju, s jedne strane, članak 45. UFEU-a i odredbe o nediskriminaciji pri zapošljavanju slične onoj navedenoj u presudi Simutenkov (koje se navode u brojnim sporazumima o suradnji ili partnerstvu sklopljenima između Unije i trećih država) i, s druge strane, članak 101. UFEU-a, kao i, dodatno, članak 14. EKLJP-a’,

– ,proglasi da su ti članci i pravila ništavi, kao što je uostalom i cijeli plan iz kojeg proizlaze, osobito u skladu s člankom 101. stavkom 2. UFEU-a’.

U preostalom su dijelu zahtjevi dopušteni. No proglašavaju se neosnovanima te se odbijaju”.

9 Tužbom dostavljenom 1. rujna 2020., UL i RAFC pokrenuli su postupak protiv URBSFA-e pred ovim sudom radi poništenja arbitražne odluke od 10. srpnja 2020.

10 [omissis] [UL trenutačno igra za belgijski profesionalni nogometni klub]

F. PREDMET GLAVNOG POSTUPKA

UL smatra da pravila o domaćim igračima koja su propisali UEFA i URBSFA imaju za cilj i posljedicu, s jedne strane, otežati njegov angažman u profesionalnom belgijskom klubu i, s druge strane, smanjiti njegove šanse da bude uvršten na popis igrača za utakmicu te da doista nastupa na terenu. RAFC smatra da ta pravila utječu na njegovu slobodu zapošljavanja i uvrštavanja u momčad svojih igrača.

Tvrde da te odredbe propisa o domaćim igračima koje su donijeli URBSFA i UEFA povređuju članke 45. i 101. UFEU-a i članak 23. belgijskog Ustava.

UL i RAFC stoga traže poništenje arbitražne odluke Coura belge d'arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) od 10. srpnja 2020. zbog povrede javnog poretka, u skladu s člankom 1717. stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii. belgijskog Code judiciaire (Pravosudni zakonik).

URBSFA pak tvrdi da su pravila o domaćim igračima, koja su propisali UEFA i URBSFA, u skladu s člancima 45. i 101. UFEU-a, tako da zahtjev za poništenje arbitražne odluke treba odbiti.

G. RAZLOZI ZBOG KOJIH JE SUD KOJI JE UPUTIO ZAHTJEV POSTAVIO PITANJA SUDU

A. Primjena europskog prava

- 11 UL i RAFC već su pred Courrom belge d'arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) doveli u pitanje usklađenost pravila o domaćim igračima, s člancima 45. i 101. UFEU-a, neovisno o tome jesu li te odredbe propisa donijeli UEFA, URBSFA ili pak drugi savezi koji su UEFA-ina članovi.

U odluci od 10. srpnja 2020. Cour belge d'arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) odlučio je da;

- s jedne strane, u nedostatku procesne legitimacije, nije dopušten zahtjev kojim se traži da se proglašava da su [predmetna] pravila o domaćim igračima [omissis] protivna člancima 45. i 101. UFEU-a i ništava na temelju članka 101. stavka 2. UFEU-a i, s druge strane, da su pravila o domaćim igračima koja je propisao URBSFA usklađena s člancima 45. i 101. UFEU-a.

- 12 Člankom 45. UFEU-a osobito se predviđa:

„1. Sloboda kretanja radnika osigurava se unutar Unije.

2. Ta sloboda kretanja podrazumijeva ukidanje svake diskriminacije na temelju državljanstva među radnicima iz država članica u vezi sa

zapošljavanjem, primicima od rada i ostalim uvjetima rada i zapošljavanja. [...]”.

U članku 101. UFEU-a navodi se:

„1. Budući da su nespojivi s unutarnjim tržištem, zabranjuju se: svi sporazumi među poduzetnicima, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje koji bi mogli utjecati na trgovinu među državama članicama i koji imaju za cilj ili posljedicu sprečavanje, ograničivanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, [...].

2. Svi sporazumi ili odluke zabranjeni na temelju ovog članka ništavi su.”

Djelovanja na koja se odnosi članak 101. UFEU-a podrazumijevaju ne samo usklađenost među predmetnim poduzetnicima nego i „ponašanje na tržištu koje je posljedica te usklađenosti i postojanje uzročne veze između ta dva elementa”⁵.

- 13 U sporu o kojem odlučuje Cour belge d’arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) osobito se tražilo da se utvrdi je li pravilo o domaćim igračima koje je UEFA donijela na kongresu u Tallinu i koje su odobrila 52 udruženja koja su UEFA-ina članovi, među kojima je URBSFA, bio sporazum među poduzetnicima, odluka udruženja poduzetnika ili usklađeno djelovanje među poduzetnicima u smislu članka 101. UFEU-a.

U tom pogledu, u arbitražnoj odluci, pod naslovom „Dopuštenost”, navodi se da:

„24. Tužitelji uzalud tvrde da je njihov zahtjev, neovisno o tome što UEFA nije sudjelovala u postupku, dopušten zbog postojanja tajnog sporazuma između tog ‘poduzetnika’ i [URBSFA-a].

25. Postojanje ‘tajnog sporazuma’ koji ističu tužitelji nije dokazano, naprotiv, tuženici pravilno napominju da UEFA, URBSFA, kao i drugi savezi koji su UEFA-ina članovi imaju vlastita (i različita) pravila.

26. Sama činjenica da klub kandidat za dobivanje europske licence, na temelju UEFA-ina Pravilnika o dodjeli licenci klubovima i fair-play financiranju, izdanje 2018., mora potpisati izjavu koja se upućuje UEFA-i, kojom se obvezuje da će poštovati UEFA-ina pravila, i da je URBSFA podnio tu potpisanu izjavu, ne znači da URBSFA primjenjuje UEFA-ina specifična pravila u pogledu domaćih igrača.

27. UEFA-ine odredbe o obvezi klubova koji sudjeluju na njezinim natjecanjima da uvrste domaće igrače ne nalaze se uostalom u Pravilniku o dodjeli licenci klubovima i fair-play financiranju, izdanje 2018., nego u

⁵ Presuda od 14. ožujka 2013., Dole Food i Dole Germany/Komisija (T 588/08, EU:T:2013:130, t. 57.)

posebnim pravilnicima za natjecanja koja organizira UEFA (Liga prvaka, Europska liga i Superkup)”.

Kad je na temelju tih razmatranja zaključio da je zahtjev koji se odnosi na pravila o domaćim igračima koje je propisala UEFA nedopušten, Cour belge d’arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) odlučio je, implicitno, ali sigurno da uvjeti iz članka 101. UFEU-a u ovom slučaju nisu ispunjeni.

Time je Cour belge d’arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) primijenio odredbu europskog prava čije eventualno nepoštovanje može, ovisno o slučaju, dovesti do povrede javnog poretka u smislu članka 1717. stavka 3. točke (b) podtočke ii. Pravosudnog zakonika.

- 14 URBSFA pogrešno tvrdi da ocjena procesne legitimacije nije obuhvaćena javnim poretkom, tako da odluka Cour belge d’arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) o tom pitanju ne može povrijediti javni poredak u smislu članka 1717. stavka 3. točke (b) podtočke ii. belgijskog Pravosudnog zakonika.

Naime, ta ograničena tvrdnja ne odgovara samom tekstu odluke iz kojeg proizlazi da je pitanje procesne legitimacije u pogledu pravila koja je donijela treća strana izravno povezano s područjem primjene članka 101. UFEU-a.

- 15 Što se tiče pravila o domaćim igračima koje je propisao URBSFA, Cour belge d’arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) smatra da se njima ne povređuje slobodno kretanje igrača u smislu članka 45. UFEU-a te da se čini da su primjerena i proporcionalna s obzirom na cilj koji se nastoji postići, tako da ne povređuju članak 101. UFEU-a.

Time je Cour belge d’arbitrage pour le sport (Belgijski arbitražni sud za sport) ponovno primijenio odredbe europskog prava čije eventualno nepoštovanje može, ovisno o slučaju, dovesti do povrede javnog poretka u smislu članka 1717. stavka 3. točke (b) podtočke ii. Pravosudnog zakonika.

Iz prethodnih razmatranja proizlazi da se rasprava u pogledu pravila koje je propisala UEFA i savezi koji su njezini članovi, kao i u pogledu pravila koje je propisao URBSFA, odnosi na opseg i tumačenje članaka 45. i 101. UFEU-a.

B. Relevantnost prethodnog pitanja

- 16 Na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Sud Europske unije nadležan je odlučivati o prethodnim pitanjima koja se tiču valjanosti i tumačenja akata institucija, tijelâ, uređâ ili agencija Unije.

U članku 267. drugom stavku UFEU-a pojašnjava se:

„Ako se takvo pitanje pojavi pred bilo kojim sudom države članice, taj sud može, ako smatra da je odluka o tom pitanju potrebna da bi mogao donijeti presudu, zatražiti od Suda da o tome odluči”.

17 Sud redovito podsjeća da „u okviru suradnje između Suda i nacionalnih sudova koja je određena člankom 267. UFEU-a isključivo je na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da uvažavajući posebnosti predmeta ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu”⁶.

18 Člankom 1717. stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii. belgijskog Pravosudnog zakonika određuje se da se arbitražna odluka poništava ako sud utvrdi da je ta odluka protivna javnom poretku.

Tako je u okviru tužbe za poništenje arbitražne odluke zbog suprotnosti s javnim poretkom na sudu koji vodi postupak za poništenje da utvrdi je li odredba javnog poretka primjenjiva na činjenice i da proglasi poništenje odluke ako je rješenje arbitra protivno odredbi koja je primjenjiva⁷.

19 Osim toga, u okviru takve tužbe za poništenje, pojam javnog poretka tumači se široko, tako da obuhvaća prisilne propise⁸.

Što se tiče europskog sekundarnog prava, Sud uostalom smatra da arbitražnu odluku koja je protivna europskim odredbama javnog poretka i odredbama prisilnih propisa, treba poništiti na temelju razloga suprotnosti s javnim poretkom⁹.

Konkretnije, Sud je također smatrao da nepoštovanje pravnih pravila tržišnog natjecanja i osobito članka 101. UFEU-a predstavlja povredu javnog poretka koja je razlog za poništenje arbitražne odluke¹⁰.

20 U ovom slučaju nije sporno niti se može osporavati da su članci 45. i 101. UFEU-a obvezujuća pravna pravila, ako ne i odredbe javnog poretka, čija povreda može, ovisno o slučaju, dovesti do poništenja arbitražne odluke.

Međutim, elementi koji su podneseni sudu i osobito istraživanje provedeno 2013. za Europsku komisiju¹¹ opravdavaju postavljanje pitanja Sudu Europske unije u okviru prethodnog postupka o utjecaju članka 45. i 101. UFEU-a na pravila o

⁶ Presuda od 2. rujna 2021., Republika Moldova (C-741/19, EU:C:2021:655, t. 35.)

⁷ Vidjeti Chochitaichvili D., „Annulation d’une sentence arbitrale pour contrariété à l’ordre public: normes d’urbanisme et de logement”, *b-Arbitra*, 2018/2, str. 368. i navedeni izvori pravne teorije.

⁸ P. Lefebvre i M. Servais, „Vers une conception large de l’ordre public à l’instar de la portée qui lui est conférée dans le cadre de l’annulation de sentences arbitrales”, *B-arbitra*, 2014/2, str. 325. i izvori navedeni u bilješki 101.

⁹ Presuda od 26. listopada 2006., Mostaza Claro (C-168/05, EU:C:2006:675)

¹⁰ Presuda od 1. lipnja 1999., Eco Swiss (C-126/97, EU:C:1999:269, t. 37.)

¹¹ Study on the assessment of UEFA „Home Grown player Rule” 2013, URBSFA-ov podnesak 16.

domaćim igračima koja su propisali UEFA, savezi koji su njezini članovi i URBSFA.

C. Formulacija prethodnog pitanja

- 21 UL i RAFC predlažu sudu da Sudu Europske unije uputi prethodno pitanje koje glasi:

„Je li plan u pogledu domaćih igrača koji su na kongresu u Tallinu 2005. odobrili UEFA i njezini članovi, među kojima je URBSFA, i/ili URBSFA-ova pravila o domaćim igračima i/ili UEFA-ina pravila i/ili slična pravila koja su donijeli drugi UEFA-ini članovi, usklađen s:

- člankom 45. UFEU-a;
- i/ili odredbama o nediskriminaciji pri zapošljavanju sličnima onoj navedenoj u presudi Simutenkov;
- i/ili s člankom 101. UFEU-a?

Konkretnije, može li se smatrati da ta pravila, osobito URBSFA-ova i UEFA-ina, ispunjavaju test proporcionalnosti s obzirom na to da njihovi autori ne utvrđuju s preciznošću zašto bi određene alternative, za koje se u pravnoj teoriji ističe da više poštuju temeljne slobode, kao na primjer financijski poticaj, bile neprovedive?

Usto, treba li smatrati da sva ta pravila predstavljaju globalno usklađeno djelovanje koje je dogovoreno u okviru rasprava provedenih i u odlukama donesenim tijekom UEFA-ina kongresa u Tallinu, pri čemu treba smatrati da je URBSFA sudionik tog globalno usklađenog djelovanja i da stoga može u cijelosti odgovarati za štetu koja je igraču ili klubu nastala zbog tog usklađenog djelovanja?”

- 22 Potrebno je iznijeti dvije napomene u pogledu te formulacije.
- 23 Nije na ovom sudu da uputi Sudu Europske unije pitanje u pogledu toga jesu li u skladu s člankom 45. UFEU-a pravila o domaćim igračima koja je donio UEFA-in Izvršni odbor ili drugi klubovi koji su UEFA-ini članovi.

Štoviše, Sud će razmotriti taj činjenični element u okviru svoje ocjene postojanja usklađenog djelovanja u smislu članka 101. UFEU-a.

- 24 Osim toga, UL i RAFC nisu dokazali relevantnost upućivanja na presudu *Simutenkov*¹². Naime, u toj je presudi Sud isključio primjenu pravila kojim se propisuje ograničenje na temelju državljanstva u pogledu broja igrača koji mogu

¹² Presuda od 12. travnja 2005., *Simutenkov* (C-265/03, EU:C:2005:213)

istodobno igrati na profesionalnog sportaša ruskog državljanstva koji je redovno zaposlen u klubu osnovanom u državi članici.

Međutim, utvrđeno je da trenutačno važeća URBSFA-ova pravila o domaćim igračima ne sadržavaju izravno ograničenje broja uvrštenih igrača na temelju državljanstva.

Prethodno pitanje, stoga treba preformulirati kao što se navodi u nastavku.

H. PRILOZI OVOM ZAHTEJEVU ZA PRETHODNU ODLUKU

25 [omissis]¹³ [omissis]

[omissis]

[omissis]

- [omissis] [Sadržaj spisa proslijeđenog Sudu]

I. ODLUKA – PRETHODNA PITANJA

S obzirom na razloge navedene u ovom zahtjevu Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Prvostupanjski sud na francuskom jeziku u Bruxellesu) [omissis]:

- prije donošenja presude, odlučuje da je Sudu Europske unije potrebno uputiti sljedeća dva (2) prethodna pitanja:
 - „Trebali li članak 101. UFEU-a tumačiti na način da mu se protivi plan u pogledu domaćih igrača koji je 2. veljače 2005. donio UEFA-in Izvršni odbor i koji su na kongresu u Tallinu 21. travnja 2005. odobrila 52 udruženja koja su UEFA-ina članovi te koji se provodi propisima koje su donijeli UEFA i savezi koji su njezini članovi?”
 - „Trebali li članke 45. i 101. UFEU-a tumačiti na način da im se protivi primjena pravila koja se odnose na uvrštenje i redosljed nastupanja domaćih igrača na popisu igrača za utakmicu i koja se propisuju člancima P335.11. i P.1422. URBSFA-ova saveznog Pravilnika te su preuzeta u članku B4.1[12] odjeljka 4. i članku B6.109. odjeljka 6. novog URBSFA-ova Pravilnika?”
- [omissis] [Dostava Sudu]

¹³ [omissis] [Bilješka nije relevantna za zahtjev za prethodnu odluku]

- u međuvremenu, [*omissis*]
- prekida se postupak u preostalom dijelu [*omissis*].

[*omissis*]

[Datum i potpisi]

[*omissis*]

[*omissis*] [Završne formulacije]

RADNI DOKUMENT